

Rónay Györgyről

1937-ben született Buda-
pesten. Irodalomtörténész,
az MTA Irodalomtudomá-
nyi Intézet tudományos
tanácsadója, a Miskolci
Egyetem BTK Összeho-
sonlító Irodalomtörténet
és Művészettörténeti Tan-
szék tanszékvezetője. Leg-
utóbbi írását 2002. 1. szá-
munkban közöltük.

Kamaszkorom óta olvasom, kamaszkorom óta szerettem volna személyesen megismerni, de csak diplomásan ismertem meg, a P.E.N. Club egyik rendezvényén. Diplomásan? Az igazi diplomát tőle kaptam, első könyvemről írt cikkével. Azóta védettségben élek. Belső védettségben. Címeiket, rangokat, kitüntetésekét vissza lehet vonni, el lehet veszíteni. Kellemessé teszik az életet, de nincs igazi jelentőségük. Rónay György cikkét senki sem veheti el tőlem. Nemcsak azért, mert megtisztelő kritika volt, bár akkor talán az volt a legfontosabb. Többek közt azt írta: Éluard „magyar monográfusa ügyet sem vet a tőzsdei értékingadozásokra...” Ez kötelez. Vele szemben is, önmagammal szemben is. Néha megnyugtattak: az egyik kollégám írásba adta, hogy destruálom az irodalomtudományt. Destruálnám? Aligha hiszem. Csak nem hiszek egyetlen irányzat mindenhatóságában sem.

Rónay György egyetemére nem kellett felvételi vizsgát tenni, nem kellett kollokválni, sem „bejárni”, Rónay György egyetemén csupán olvasni kellett. De azt annál inkább. Kalandkereső örömmel. De azért néha a jutalmazó számonkérés sem maradt el. 1970-ben meglátogatott nemzedékem egyik legjobb francia költője, Marc Alyn, aki nem sokkal korábban adta ki antológiáját a 16. századi francia költészetéről. Beszélgetni kezdtünk. „Te honnan ismered ilyen jól a francia reneszánsz költészetét?” — kérdezte. Megmutattam neki Rónay György könyvét. Belelapozott, és kérte, hogy az előszóból taláломra fordítsak le néhány sort. „Kitűnő” — mondta, és hozzátette: „a legjobb iskolába jártál.”

Rónay egyeteme és a hivatalos, diplomát adó egyetem között már nem volt szakadék, amikor kétszeri visszautasítás után végre az utóbbi hallgatója lehettem. Bóka László is, Sótér István feltétel nélkül szerették és becsülték Rónay Györgyöt, és ha néha vitakoztak is vele, ez a szakmai becsületesség és tisztelet jele volt. Jelen voltam „otthonaim” egyikében, Bóka tanári szobájában, amikor a mindent olvasó „öreg” nyelvész professzor Pais Dezső Rónay egyik tanulmányát dicsérte. Rónay volt az az ember, aki a kamasz eredendő kíváncsiságának partnere tudott lenni. És most, amikor jó fél évszázada vagyok olvasója, csak azt tanúsíthatom, hogy az öreg embert is kíváncsivá tudja tenni. Egyszerűen jó olvasni Rónay Györgyöt. Hajdan „anyagot” tanultam tőle, költők tucatjaira hívta fel a figyelmemet, ma „önkontrollt”. *Naplója* felbecsülhetetlen dokumentum, bővíti ismereteimet a korról, amelyben éltünk, és versei közt nem egy akad — mindig más —, amelyben élni segít. Néha még ma is sajnálom, hogy kamaszként nem ismerhettem meg személyesen, de talán így volt jó...